

Beste Amts 6te Valgkreds; jeg skal kun kortelig berøre dem, thi den ærede Ordfører har jo udtalt, at Sagen vil blive overvejet mellem anden og tredje Behandling, og jeg gaar ud fra, at denne Overvejelse i det hele vil være velvillig. Jeg tror ogsaa, at der er saa god Grund for disse Forslag, at Tinget til sidst vil komme til Erkendelse af, at de ere fuldstændig velbegrundede og jeg skal derfor indskrænke mig til at fremhæve, at Kl. 6 er i og for sig en langt naturligere Tid i dette Forhold; thi det er ikke ganske saaledes, som den ærede Ordfører udtalte, eller som man maatte forstaa ham, at der skulde træffes særlig store Forberedelser til at begynde en saadan Løsning eller Lædning. Som Regel er det saaledes, at alt er klart og parat; thi ellers er hverken en halv eller en Dag eller to Dage tilstrækkelige, hvis man virkelig først skulde slutte Afkord med Bognmænd og deslige, men naar alt er saaledes forberedt, at det kun gælder om at tilfuge og om at ordne noget fra Kl. 4 til næste Morgen, saa vil man som Regel ogsaa kunne saa dette ordnet fra Kl. 6, og det er ogsaa Tilfældet nu, at om Sommeren er Solnedgangen den almindelige Frist, og der har aldrig været nogen egentlig Klage derover. Hvad jeg særlig vil henlede Opmærksomheden paa, er, at Liggedagene ere satte saa rundelige, at de egentlig ere vel rigelige, at Købmanden i de fleste Tilfælde har en rum Tid til at faa lastet Skibet, og dernæst ere Liggedagspengene satte saa knappe, 30 Ore pr. Ton for Sælskibe og 40 Ore pr. Ton for Dampskibe, at det i de allerfleste Tilfælde er temmelig ringe Erstatning for det Ophold, Skipperen maa gøre. Mange Grunde tale derfor i høj Grad for, at han ikke yderligere besværes og opholdes, og derfor bør Kl. 6 vælges i Stedet for Kl. 4. I Provinserne vil det ikke have nogen Bæmselighed, og i København foregaar den Slags Anmeldelser nu altid som Regel paa Tolbboden, og der er bestandig Folk til Stede endog saa længe efter Kl. 6. Det vil altsaa ikke blive til Gene for den Købmand, som vil lufte Kontoret inden 6, naar han blot har givet fornøden Ordre til Mægleren. Jeg skal ikke opholde mig ved det næste Forslag, som den ærede Ordfører var endnu mere velvillig stemt for, og skal kun udtale mig om det Spørgsmaal, som synes at være et af de aller mest brændende, nemlig § 96. Skønt jeg ikke er Medforslagsstiller, maa jeg forbeholde mig min Afstemning i saa Henseende, thi det staar for mig, som om der er en Modsigelse i selve Paragraffen, idet første Stykke kun taler om, at naar det i paatrængende Tilfælde anses for nødvendigt

at benytte Mandstabet om Søndagen, skal det have en Erstatning, og i næste Stykke staar der, at dette kommer ikke til Anvendelse, naar det sker efter en forud lagt Plan. Men saa er det jo ikke paatrængende nødvendigt, thi dermed mener man jo, at Omstændighederne have gjort det nødvendigt at løse eller lade om Søndagen, men er der en forud lagt Plan, der gaar ud paa, at man skal løse eller lade om Søndagen, saa kan der jo ikke tales om, at et uforudset og paatrængende Tilfælde er indtruffet. Jeg stiller mig meget tvivlende lige over for Paragraffen og vil forbeholde mig min Afstemning paa dette Punkt.

Justitsministeren (Nellemann):

Hvad de foreliggende Vædringsforslag angaar, kan jeg i det hele tiltræde de Forslag, som ere stillede af hele Udvalget og altsaa for saa vidt ogsaa anbefale det ærede Ting at vedtage dem. De vigtigste af disse ere ganske vist Vædringsforslaget under Nr. 1 og Nr. 3. Hvad Vædringsforslagene under Nr. 1 angaar, tror jeg ogsaa, at der ikke fra et folkeretligt Synspunkt er nogen videre Fare ved at vedtage dette, og det vil stille os bethdelig friere med Hensyn til at drage fremmede Kapitaler ind i danske Nederforretninger. Den bestaaende Lovgivning frembyder vel ikke nogen Hinder for, at fremmede Kapitaler kunne anvendes i danske Nederforretninger under Form af Aktieselskaber, men derimod er den jo stærkt til Hinder for, at det sker i Form af Partrederi, og i hvor vel jeg ganske vist antager, at de større Nederforretninger alligevel fremdeles som hidtil vilde blive drevne under Form af Aktieselskaber, f. Eks. naar Talen er om store Dampskibsselskaber og deslige, kan det nok være i alt Fald paa visse Steder i Landet, at det er rimeligt, at Folk fra Nabolandene kunne ønske at indtræde som Partrederer, og at det kunde fremme mange Nederforretninger, som ellers ikke vilde blive realiserede. Jeg tror derfor, at naar der fra Folkereettens Side ikke er nogen Betænkelse, vil det være en Udvidelse af den borgerlige Handlefrihed paa dette Omraade, som i hvert Tilfælde ikke kan være til nogen Skade. Ved Affattelsen af Vædringsforslaget er det jo ogsaa blevet afgjort, at Personer, som have dansk Indfødsret, vedblive at betragtes som danske med Hensyn til at eje Skibe, selv om de have taget fast Bopæl i fremmede Lande, naar de kun ikke ere blevne Statsborgere der. Det er en Sætning, jeg heller ikke tror, der er nogen Betænkelse ved, thi det er jo noget ejendommeligt for Danmark, at man anser en